

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA MESTNE KNJIŽNICE PIRAN ZA LETO 2021

1 Poslanstvo, normativna podlaga in cilji, ki bodo doseženi z načrtovanim nakupom gradiva

Mestna knjižnica Piran, kot splošna knjižnica za območje Občine Piran, kontinuirano zagotavlja enak dostop do vseh vrst zapisanega znanja, informacij in kulturnega sporočila vseh oblik poustvarjalne umetnosti najširšemu krogu uporabnikov na svojem območju. Z doslednim izvajanjem te naloge v obliki kakovostnih knjižničnih storitev in dejavnosti izkazuje spoštljiv odnos do nacionalne kulturne dediščine, intelektualne ustvarjalnosti lastnega in drugih narodov ter prispeva k materialnemu in duhovnemu razvoju svojega okolja. Z realizacijo načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva bo knjižnična zbirka lahko odražala tekoča dogajanja in razvoj družbe, pa tudi pretekle dosežke človekovih prizadevanj in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti in širše.

V skladu s sprejetimi Strokovnimi priporočili in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028 si bo Mestna knjižnica Piran v letu 2021 prizadevala slediti viziji razvoja proaktivne knjižnice in postati eden izmed dejavnikov razvoja v lokalni skupnosti. Strokovna priporočila in standardi opredeljujejo proaktivno naravnost tako, da »knjižnica ugotavlja in predvideva potrebe prebivalcev v lokalni skupnosti. Svoj program načrtuje v dialogu z lokalno skupnostjo in njenimi prebivalci glede na potrebe okolja in razpoložljive zmožnosti knjižnice. Program knjižnične javne službe gradi na motivaciji, promociji, vzgoji in usposabljanju za različne vrste pismenosti. Upravljanje knjižnice je usmerjeno k dvigu kakovosti knjižničnih storitev in vpetosti knjižnice v okolje ter temelji na strokovni avtonomiji in odgovornosti. Knjižnica se z načrtovanimi rezultati delovanja usmerja k razvoju lokalnega okolja in posameznika, svoje dosežke vrednoti s sodobnimi metodami in jih prikazuje na aktualne načine ter se odziva s potrebnimi spremembami v poslovanju.« (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028)

Temeljni cilj načrtovanega obsega letnega nakupa je optimizacija zbirke gradiva tako po obsegu, po namembnosti in vrstah gradiva ter glede na razmerja, pri čemer se bo zasledovalo doseganje novo zastavljenih kriterijev v skladu s Strokovnimi priporočili in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028. Ob upoštevanju informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb primarnih uporabnikov knjižnice bo lahko z načrtovanim nakupom zagotovila kakovostnejše storitve in dejavnosti, ki prispevajo k razvoju pismenosti, bralne kulture, formalnega in neformalnega izobraževanja, informiranosti v obeh enotah knjižnice.

2 Vsebinski kriteriji letnega nakupa za izgradnjo knjižnične zbirke

V letu 2021 bo knjižnica nakupovala vsebinsko različna gradiva na različnih stopnjah zahtevnosti, za različne starostne stopnje, ki bodo po vsebinski in oblikovni raznovrstnosti zadovoljevala potrebe formalnega in vseživljenjskega izobraževanja, informiranosti, raziskovanja pa tudi razvedrila in osebnostnega razvoja. Knjižnica si bo prizadevala zagotavljati uravnoteženo zastopanost vseh strok ter tematskih oz. predmetnih področij, prednostno pa bo upoštevala potrebe uporabnikov.

Knjižnica bo v skladu z dokumentom nabavne politike pri izboru gradiva za nakup zasledovala predvsem kriterij aktualnosti in kvalitativna merila: praviloma bo kupovala novo založniško produkcijo, starejše gradivo le za potrebe posebnih zbirk (npr. domoznanske zbirke), v primeru, oz. ko želi nadomestiti iztrošeno ali odpisano gradivo, ki je še vedno aktualno, in v primeru, ko želi odpraviti pomanjkljivosti v nakupu preteklih let. Knjižnica bo kupovala tradicionalna gradiva in gradiva, katerih izposoja in/ali uporaba vključuje uporabo različnih medijev ob uporabi sodobne tehnologije v knjižnici in na daljavo.

Za zadovoljevanje informacijskih potreb svojih uporabnikov bo nabavljala splošno informativno periodiko v slovenskem in italijanskem jeziku ter zagotavljala oddaljen dostop do tovrstnega gradiva v drugih jezikih. Nakupovala bo gradivo z informacijami, ki so ljudem v pomoč na različnih področjih vsakdanjega življenja ter srbela za aktualnost gradiva v referenčni zbirki in dostop do ustreznih e-virov. V obeh enotah se bo dopolnjevala domoznanska zbirka gradiva in nudile domoznanske informacije.

Za zadovoljevanje izobraževalnih potreb bo izveden nakup gradiva različnih strokovnih področij in zahtevnostnih stopenj. Pri izbiri gradiva bomo pozorni na programe različnih izobraževalnih ustanov, tudi tistih, ki skrbijo za neformalno izobraževanje.

Pri dopolnjevanju zbirke bo poudarek na kakovostni mladinski literaturi (nagrajene knjige in knjige z oznako zlata hruška). Za to ciljno skupino bomo skrbno izbirali poučno gradivo, ki je namenjeno začetnemu spoznavanju različnih tematskih področij, in tudi gradivo, širi vedoželjnost, pomaga pri osebnostni rasti in usvajanju novih tehnologij in medijev ter podpira šolske in obšolske obveznosti. Dodatni kriterij izbora za najmlajše sta kakovost jezikovnih in likovnih prvin.

Nakup knjižničnega gradiva v letu 2021 bo zajemal odkup čim večjega deleža sofinancirane produkcije, publikacij v javnem interesu, katerih izdajo bosta finančno podprli Javna agencija za knjigo oziroma Javna agencija za raziskovalno dejavnost. Prav tako bodo v skladu z državnimi smernicami upoštevene vsebine, povezane z obeležitvijo pomembnih obletnic in dogodkov prihajajočem letu in v kolikor njihov izid ne bo sofinanciran s strani JAK jim bomo namenili posebno pozornost (npr. 30. obletnica osamosvojitve Republike Slovenije, Predsedovanje Slovenije Svetu EU, Leto Josipa Ipavca in Josipa Jurčiča, 200. obletnica

ustanovitve Deželnega muzeja za Kranjsko, 300. obletnica Škofjeloškega pasijona). V prihodnjem letu za obnovitev in dopolnitev zbirke načrtujemo nakup ponatisov slovenske izvirne leposlovne klasike in ponatisov izvirnih slovenskih strokovnih del za mladino in odrasle, v kolikor bodo na voljo na tržišču.

3 Analiza in upoštevanje značilnih in posebnih potreb okolja, dopolnjevanje zbirke z gradivom za uporabnike s posebnimi potrebami in zagotavljanja enakosti zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja (informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe)

Mestna knjižnica Piran bo sledila cilju razvoja v proaktivno knjižnico, ki se uspešno odziva na potrebe in spremembe v lokalnem okolju. Pri načrtovanju nakupa knjižničnega gradiva bo upoštevala značilne potrebe okolja, v katerem deluje knjižnična mreža. Število potencialnih uporabnikov je večje v sedanji krajevni knjižnici v Luciji, ki je dostopnejša tudi uporabnikom, ki živijo v manjših, bolj oddaljenih ruralnih naseljih občine. Piranska enota je formalnopravno osrednja enota knjižnice. Tu je zaradi tradicije večja uporaba gradiva v knjižnici - v čitalnici, izposoja pa je v absolutnem merilu večja v lucijski krajevni knjižnici. Na podlagi analiz smo ocenili, da velik delež potencialnih uporabnikov, ki živijo v manjših naseljih brez enote knjižnice, uporablja bodisi eno ali/in drugo enoto knjižnice. To zavisi tudi od tega kam se vozijo na delo oziroma v šolo. Vse to upoštevamo pri nakupu in razporejanju gradiva po enotah, kot tudi starostno, izobrazbeno in socialno strukturo prebivalstva, strukturo knjižničnih uporabnikov po ciljnih skupinah in razvojne prioritete lokalnih skupnosti.

Mestna knjižnica Piran deluje v izrazito multikulturnem okolju, zato bo izvajala aktivnosti in projekte na tem področju. Posebna pozornost bo zato usmerjena v nakup gradiv, ki hranijo in prenašajo ta sporočila. Posebno pozornost bo posvetila novostim na knjižnem trgu, ki so namenjene uporabnikom s posebnimi potrebami, saj knjižnica uspešno sodeluje s Centrom za korekcijo sluha in govora v Portorožu in Centrom za usposabljanje Elvira Vatovec iz Strunjana.

S posebno pozornostjo bomo dopolnjevali domoznansko zbirko, ki jo s pridom uporabljajo študentje in raziskovalci, ki odkrivajo in aktualizirajo kulturno dediščino lokalne skupnosti, tudi za potrebe turistične promocije območja.

4. Razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti

Knjižnica bo izvajala številne ciljno naravnane dejavnosti in aktivnosti na področju promocije in motiviranja posameznikov za obisk knjižnice, uporabo knjižničnega gradiva in storitev ter branja, in s tem razvijala bralno kulturo in informacijsko pismenost.

V letu 2021 bomo nadaljevali z utečenim projektom za dvig bralne kulture in promocijo branja v šestih razredih osnovnih šol, Berimo z Rovko Črkolovko, ki poteka v sodelovanju z Osrednjo

knjižnico Srečka Vilharja Koper. Pri projektu sodelujejo vse tri osnovne šole v piranski občini. Nakup gradiva za projekt zagotavljamo sami.

Za najmlajše in šolarje bodo še naprej potekale pravljичne ure v slovenskem in italijanskem jeziku, delavnice, srečanja z mladinskimi ustvarjalci ter predstavitve kakovostnih knjižnih novosti; tematske razstave kakovostnih knjig za otroke; organizirane skupinske predstavitve knjižnice, knjig in informacijskih virov v sodelovanju z vzgojnimi in izobraževalnimi ustanovami v občini; akcije, kot so nacionalni projekt Rastem s knjigo, knjižnično-muzejski Mega kviz, inovativni projekte ob dnevih slovenske knjige, ob dnevu splošnih knjižnic ipd..

Za srednješolce, študente, odrasle, upokoјence načrtujemo predstavitve knjižnice in njenih informacijskih virov, predstavitve relevantnih spletnih portalov, srečanja s priznanimi slovenskimi in tujimi ustvarjalci ter predstavitve kakovostnih knjižnih novosti, priložnostne in tematske razstave. V letu 2021 bomo ponovno aktivno sodelovali v projektu Primorci beremo, ki daje poudarek branju kakovostne slovenske literature. Izvajamo tudi domoznanske projekte, kot so npr. Srečanja v Piranu, kjer se promovirajo avtorji, gradivo in kulturno sporočilo, ki je nastalo v lokalni skupnosti ali je zanjo pomembno.

Izvajanje vseh teh dejavnosti vključuje tudi uporabo in predstavitve aktualnega knjižničnega gradiva, ki ustreza načelom kakovosti, čeprav je včasih njegov delež pri izposoji majhen.

5 Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva

Preglednica 1: Podatki o stanju knjižnične mreže

Organizacijska enota	Število prebivalcev	Število enot knjižničnega gradiva		Delež od celotnega nakupa	Odprtost / ur na teden ¹
		zaloga	načrtovan nakup		
Piran	6596	33.269	1100	50	6596
Lucija	7311	44.155	1500	50	7311
ostala naselja	3769				3769
SKUPAJ	17676	77.424	2600		17676

Po podatkih Statističnega urada RS je v prvem polletju 2020 bilo število prebivalcev piranske občine 17.676. Čeprav ima mesto Piran po statističnih podatkih manjše število prebivalcev je piranska enota formalnopravno osrednja enota knjižnice. Tu je zaradi tradicije večja uporaba gradiva v knjižnični čitalnici, izposoja pa je v absolutnem merilu večja v lucijski krajevni knjižnici. Na podlagi analiz smo ocenili, da velik delež od 3699 potencialnih uporabnikov, ki živijo v manjših naseljih brez enote knjižnice, uporablja bodisi eno ali/in drugo enoto knjižnice, odvisno od tega kam se vozijo na delo oziroma v šolo.

¹ Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS št. 29/03) v svojem 13. členu opredeljuje minimalni obseg obratovalnega časa knjižnice, ki je za posamezno vrsto knjižnic:

- osrednja in osrednja območna: 8 ur dnevno, 5 dni v tednu, ob sobotah 5 ur,
- krajevna knjižnica: 4 ure tedensko (do 2000 prebivalcev), 15 ur tedensko (do 6000 prebivalcev), 4 ure dnevno, 5 dni v tednu (nad 6000 prebivalcev).

Načrtovan nakup ni v skladu s Strokovnimi priporočili in standardi za splošne knjižnice, kateri priporočajo letno stopnjo prirasta knjig in brošur vsaj 250 enot na 1000 prebivalcev. Količinski nakup bo odvisen od sofinanciranja knjižničnega gradiva, pri čemer bi za zagotavljanje standarda moralo sofinanciranje s strani Ministrstva biti v enakovrednem deležu sredstev, ki jih bo zagotovila Občina Piran. Nakup je tako izračunan glede na določila poziva Ministrstva za kulturo v izhodiščni vrednosti 1€ na prebivalca.

6. Načrtovani obseg nakupa naslovov po zvrsteh, zastopanosti knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti

Pri načrtovanem številu enot prirasta in razmerju nakupa gradiva glede na zvrst bomo upoštevali Strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice (2018).

Preglednica 2: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na zvrst

Priporočeno	Stroka 60%	Leposlovje 40%	Skupaj 100%
Načrtovano	51%	49%	100%

Preglednica 3: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na namen

Priporočeno	Mladina 25-30%	Odrasli 70-75%	Skupaj 100%
Načrtovano	30%	70%	100%

Knjižnica bo omogočala dostopnost do gradiva tudi:

- s pomočjo medknjižnične izposoje pri območni knjižnici in drugih knjižnicah v Sloveniji,
- z brezplačno medknjižnično izposajo v okviru območnosti,
- s pomočjo potujoče knjižnice (pogodba z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper) na petih bibliobusnih postajališčih v občini,
- z dostopom na daljavo do plačljivih elektronskih virov in baz podatkov s participacijo pri skupnih nakupih v okviru območnosti,
- z dostopom do baze slovenskih elektronskih knjig – BIBLOS in baze italijanskih knjig (MLOL) v okviru programa za NS.
- z dostopom do zvočnih knjig v slovenskem jeziku prek aplikacije Audibook

7 Načrtovan obseg nakupa in zastopanosti e-knjig v zbirki

Z nakupom novih licenc e-knjig v okviru BIBLOS-a bomo širili obstoječo bazo in omogočili dostop do skupaj okoli 400 naslovov e-knjig BIBLOS-a.

V okviru programa knjižnice za italijansko narodno skupnost bomo še naprej zagotavljali dostopnost do e-knjig v italijanskem jeziku preko portala MLOL.

V letošnjem letu smo pristopili k ponudbi zvočnih knjig, v prihodnjem letu načrtujemo dokup cca. 100 naslovov.

Osnovni kriterij za nakup bodo kakovostne, zlasti slovenske e-knjige in zvočne e-knjige v fizični obliki, ki bodo dostopne na trgu.

Knjižnica bo omogočala dostop na daljavo do plačljivih elektronskih virov in baz podatkov s participacijo pri skupnih nakupih v okviru območnosti in v okviru dodatnega nakupa za potrebe narodne skupnosti.

9. Povezovanje z deležniki v okolju (medknjižnična izposoja, osrednja območna knjižnica, z drugimi tipi knjižnic za izboljšanje vseh elementov knjižničnega sistema, promocija knjižničnih zbirk

Knjižnica se povezuje v okviru obalno-kraškega območja oz. območnosti in sofinancira oddaljen dostop do naslednjih e-virov na portalih: Gvin.com, IUS- Info, Find-info, Britannica Online Library Edition in Pressdisplay-Pressreader, ki ponuja skoraj 3.000 naslovov serijskih publikacij v preko 50-ih jezikih in bo uporabnikom knjižnic Obalno-kraškega območja dostopna na daljavo preko strežnika NUK.

V okviru obalno-kraškega območja se že nekaj let izvaja za uporabnike brezplačna medknjižnična izposoja ter promocija e- knjig in e-virov za uporabnike.

V okviru ZBDS se financira dostop do podatkovne baze Ebsco Host.

Za dvig bralne kulture in promocijo branja kakovostne slovenske literature se s primorskimi knjižnicami povezujemo v projekt Primorci beremo.

Za promocijo branja med osnovnošolci sodelujemo z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper v projektu Berimo z rovko Črkolovko

10. Dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v vzajemnem katalogu in na spletni strani knjižnice

Vse informacije in podatki o nakupu knjižničnega gradiva so dostopni v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema: <http://www.cobiss.si/>.

Datum: 7.12.2020

Odgovorna oseba:
direktorica:
mag. Patricija Višnjevec